

Vážená paní

Vaše značka [REDACTED]
Sp. zn. 6528/2020/VOP/ZD
Č. j. KVOP-21043/2023
Datum 21. června 2023

[REDACTED]
starostka
[REDACTED]

Vážená paní starostko,

informuji Vás o dalším postupu ve věci výkonu veřejného opatrovnictví [REDACTED].

Dne 29. 8. 2022 vydal veřejný ochránce práv JUDr. Stanislav Křeček zprávu o šetření, ve které došel k závěru, že obec [REDACTED] při výkonu opatrovnictví v několika oblastech pochybila. Z jeho pověření jsem se dalšího vyřizování věci ujal já.

Jelikož jste na zprávu ochránce ani na další výzvy ve věci nereagovala, nejsem schopen vyhodnotit, zda jste přijala nějaká opatření k nápravě. Navíc je mi známo, že v mezidobí rozhodl Okresní soud v Třebíči o změně opatrovníka u [REDACTED] na jinou osobu. **Z tohoto důvodu jsem se rozhodl šetření ukončit. S ohledem na závažnost pochybení při výkonu opatrovnictví však formuluji opatření pro případ, že by se v budoucnu obec [REDACTED] stala opět opatrovníkem [REDACTED], případně jiné osoby.**

Pokud se obec stane veřejným opatrovníkem, doporučuji:

- **Zajistit, aby zaměstnanec pověřený výkonem opatrovnictví absolvoval vzdělávání a vykonal zkoušku odborné způsobilosti pro výkon opatrovnictví.¹**
- **Vyvarovat se jednání jménem opatrovance v oblastech, ve kterých jej opatrovník dle rozhodnutí soudu o ustanovení opatrovníka nezastupuje, a nepřiměřeného zasahování do jeho procesních práv v řízeních před soudy a úřady.**
- **Při jednání v oblastech, ve kterých opatrovník opatrovance zastupuje, vždy jednat společně s ním; pokud to není možné, jednat v souladu s jeho přáním.**
- **Důsledně dodržovat vysvětlovací povinnost opatrovníka vůči opatrovanci dle § 466 odst. 2 občanského zákoníku.**

Dovolte mi připomenout, jaké je postavení a role opatrovníka z pohledu právní úpravy a předchozích závěrů ochránce.

V roce 2010 ratifikovala Česká republika Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením. V souvislosti s ní byla přijata nová právní úprava, která přinesla změnu v nahlížení na člověka se zdravotním postižením, včetně člověka pod opatrovnictvím. **Opatrovanec již není pouhým pasivním adresátem péče či rozhodnutí opatrovníka, ale naopak má právo aktivně participovat na rozhodnutích, jež se jej týkají.** Z toho důvodu se mění i postavení

---

1 Dle § 1 písm. l) vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků.

opatrovníka, který nemá fungovat výhradně jako prostředek ochrany, ale především jako podpora opatrovance pro komunikaci se třetími osobami, pro porozumění nezbytnosti nějakého právního jednání a jeho důsledků, případně pro vyjádření názoru opatrovance v náležité formě.² Při výkonu své funkce vychází opatrovník především z názorů a přesvědčení opatrovance³ a musí opatrovanci také vždy (někdy i opakovaně) vysvětlit povahu a důsledky rozhodnutí, jež činí.⁴ **Tyto zákonné povinnosti má opatrovník ze zákona vždy, tedy i v případě, že jeho vztah s opatrovancem není ideální nebo je komunikace s ním náročná.** Naopak i v takové situaci musí veřejný opatrovník postupovat profesionálně a bez předsudků.⁵ Důstojné jednání s opatrovancem, partnerský přístup a zbytečné nezasahování do jeho autonomie jsou základními předpoklady pro fungující vztah mezi opatrovancem a opatrovníkem.⁶

Přestože šetření ukončuji a nežádám již Vaše vyjádření, apeluji na Vás, aby obec, pokud bude opět vykonávat veřejné opatrovnictví, respektovala práva lidí s postižením tak, jak na ně nahlíží Úmluva a občanský zákoník.

S pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

---

2 Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv ze dne 4. 9. 2018 sp. zn. 373/2017/VOP; dostupné z <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6662>.

3 Ustanovení § 467 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

4 Ustanovení § 466 odst. 2 občanského zákoníku.

5 Zpráva o šetření veřejného ochránce práv ze dne 3. 10. 2019 sp. zn. 5626/2017/VOP; dostupné z <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7902>.

6 Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv ze dne 4. 9. 2018 sp. zn. 373/2017/VOP; dostupné z <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6662>.